

Qazaxıstan-Azərbaycan münasibətləri qardaşlıq və etimad nümunəsidir

Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında siyasi əlaqələr hazırda yüksək dərəcədə möhkəmlilik və qarşılıqlı etimad ilə xarakterizə olunur. Ötən onilliklər ərzində xalqlarımız arasında tarixi qardaşlığa, dostluğa və qarşılıqlı dəstəyə, ortaq türk kimliyinin möhkəm təməlinə, oxşar mə-

dəni ənənələrə və mənəvi dəyərlərə əsaslanaraq, biz həqiqi strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri qurulub. İkitərəfli əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə töhfə verən mühüm amil ən yüksək səviyyədə aparılan və dövlətlərarası əlaqələrin bütün səviyyələrdə hərtərəfli dər-

ləşməsinə təkan verən fəal və konstruktiv dialoqdur. Prezident İlham Əliyevin Qazaxıstana dövlət səfəri ərəfəsində “Kazinform”a eksklüziv müsahibəsində də bəyan etdiyi kimi ölkələrimiz arasında hərtərəfli tərəfdaşlıq və qarşılıqlı strateji fəaliyyətin inkişafına müştərək səylə-

rimizi nümayiş etdirir. Ötən illər ərzində möhkəm hüquq-müqavilə bazası - təqribən 170 sənəd işlənib hazırlanıb ki, bu da siyasi, iqtisadi-ticarəti, investisiya, mədəni-humanitar və digər sahələrdə səmərəli əməkdaşlığı təmin edib. Həmin sənədlər arasında Azərbaycan ilə Qazaxıstan

arasında strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilənin əhəmiyyəti xüsusi vurğulana bilər. Bu sənəd tərəflərin əməkdaşlığının müxtəlif sektorlarda inkişafının etibarlı təməlini qoyub və ötən illər ərzində ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əməkdaşlıq

əhəmiyyətli dərəcədə genişlənilib. Son illər dövlət başçılarının qarşılıqlı intensiv xarakter alan səfərləri isə gündəlikdə duran aktual məsələləri operativ şəkildə həll etməyə və əməkdaşlığın əsas istiqamətləri üzrə razılaşdırılmış mövqeləri müəyyənləşdirməyə imkan verir.

Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında iqtisadi-ticarəti əməkdaşlığın spektri çox genişdir. İqtisadi-ticarəti qarşılıqlı fəaliyyətin davamlı artımını məmnunluqla qeyd edirik. Hər iki ölkə ardıcıl olaraq birgə təşəbbüslər həyata keçirir, iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarında əməkdaşlığı genişləndirir. Bu proses məqsədyönlü dövlət siyasəti, biznes icmalarının nümayəndələri arasında fəal dialoq, qarşılıqlı fay-

Əmtəə dövriyyəsinin həcmi 547 milyon dollara çatıb

dalı və tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına ümumi sadiqlik sayəsində mümkün olub. Hazırda ölkəmizdə Qazaxıstan kapitalı ilə 250-yə yaxın kommersiya strukturu qeydə alınıb. Bu, investisiya mühitinə yüksək etimadı təsdiq edir və iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyətin daha da genişləndirilməsi üçün möhkəm zəmin yaradır.

Bu isə qarşılıqlı ticarətdə də müsbət dinami-

kanın özünü aydın şəkildə göstərməsinə səbəb olmaqdadır. 2024-cü ildə iki ölkə arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi 470 milyon dollar təşkil edib. 2025-ci ilin yanvar-avqust aylarında isə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə üç dəfə çox olmaqla, 547 milyon dollara çatıb. Bu artım Orta Dəhlizin potensialından səmərəli istifadə, nəqliyyat və logistika infrastrukturunun sistemli modernləşdi-

rilməsi ilə bağlıdır.

Bununla yanaşı, Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında investisiya əməkdaşlığı möhkəmlənir. Azərbaycanın Qazaxıstan iqtisadiyyatına investisiyası 225 milyon dollara, Qazaxıstanın isə Azərbaycana sərmayəsi 136 milyon dollara çatıb. Bu göstəricilər tərəflərin uzunmüddətli tərəfdaşlığa və davamlı inkişafa qarşılıqlı marağını nümayiş etdirir.

Tərəflər arasında nəqliyyat-logistika və neft-qaz sektorlarında, həmçinin “yaşıl enerji” sahəsində əməkdaşlığın səviyyəsi dayanmadan artır. Nəqliyyat-logistika əməkdaşlığı iqtisadi artım və regional bazarla-

Qazaxıstan BTC ilə neftin nəqlini artırır

Qazaxıstan ilə Azərbaycan enerji sahəsində də yaxın mütəfiqdir. Qazax nefti neçə ildir ki, BTC ilə Avropaya nəql olunur. Neft-qaz sektorunda SOCAR və “KazMunayQaz” Milli Şirkəti arasında Aktau-Ceyhan marşrutu üzrə ildə 1,5 milyon ton Qazaxıstan neftinin tranziti ilə bağlı yeni saziş imzalanıb ki, bu, ixracın daha da artmasını təmin edəcək. Eləcə də növbəti illərdə tranzit həcmələrinin mərhələli şəkildə ar-

tırılması və tariflərin aşağı salınması haqqında saziş imzalanıb ki, bu da Qazaxıstanın enerji resurslarının Şərq-Qərb xətti ilə axıcılığını yüksəldəcək. “Yaşıl enerji” sahəsi də ikitərəfli gündəlikdə mühüm yer tutur. 2024-cü ildə Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan enerji sistemlərinin birləşdirilməsinə və bərpaolunan enerji mənbələrinin təşviqinə yönəlmiş bir sıra strateji sazişlər və memorandumlar imza-

layıb. Bu təşəbbüslər ölkələrin davamlı inkişafa və ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyalara keçidə birgə sadiqliyini əks etdirir. Bundan başqa, Xəzər dənizinin dibi ilə sualtı fiber-optik kommunikasiya xətlərinin tikintisində Bakı və Astana birgə yer alır. Tikinti müqaviləsi 2025-ci ilin martında Bakıda imzalanıb və işlərin tamamlanması 2026-cı ilin sonuna planlaşdırılır ki, bu da rəqəmsal integrasiyanı gücləndirəcək.

Orta Dəhlizdə ortaq qərarlar

rın integrasiyası üçün yeni imkanlar açan strateji əhəmiyyətli istiqamətdir. İnfrastrukturun davamlı inkişafı, tarif və logistika üstünlüklərinin genişləndirilməsi daşımaların həcmının artırılması və ikitərəfli münasibətlərin daha da möhkəmlənməsi üçün əlverişli şərait yaradır.

Hazırda bu qarşılıqlı fəaliyyət sahəsi əhəmiyyətli tərəqqi nümayiş etdirir. 2024-cü ildə Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında tranzit daşımaları əvvəlki dövrlə müqayisədə 20 faiz artaraq 3,5 milyon tondan çox olub. Orta Dəhliz ölkələri arasında davamlı və sə-

mərəli əlaqələrin təmin edilməsində əsas rol oynayır.

2022-ci ildə Aktau da Türkiyə, Azərbaycan və Qazaxıstan ərazilərindən keçən Orta Dəhlizin inkişafı və istismarı üzrə “2022-2027-ci illər üçün Yol Xəritəsi” imzalanıb. Sənəd üç ölkənin nəqliyyat-logistika infrastrukturunun sinxron inkişafını, əməliyyatların optimallaşdırılmasını, əlavə yük axınının cəlb edilməsini, vahid tarif siyasətinin həyata keçirilməsini, logistika mərkəzləri şəbəkəsinin inkişafını və digər əsas məsələlərin həllini nəzərdə tutur. Aktau və Ələt limanları vasitəsilə daşımaların səmərəliliyini artırmaq üçün infrastrukturun modernləşdirilməsi, qatarların və s. yenilənməsi üzrə həyata keçirilən tədbirlər isə Orta Dəhlizin Avropa ilə Asiya arasında əsas tranzit marşrutu kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə imkan verəcək.

mühüm sənədlərin icrası istiqamətində praktiki

addımlar atır ki, bu da qarşılıqlı ticarətin, dövlətlərarası kapitalın, texnologiyaların və şəxslərin sərbəst hərəkətini, eləcə də özəl sərmayələrin axınını stimullaşdıracaq. Nəticədə, Azərbaycan və Qazaxıstanın türk dövlətləri ailəsində regional iqtisadi integrasiya istiqamətində bağlantıları daha da möhkəmlənəcək.

ELBRUS CƏFƏRLİ

TDT platforması yeni fürsətlər yaradır

Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında əlaqələrin möhkəmlənməsində Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) rolu xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. TDT çərçivəsində ölkələrimiz arasında mədəniyyət, humanitar və təhsil sahələrində əməkdaşlıq sistemli və ardıcıl xarakter daşıyır. Hər iki ölkə

TDT platformasında iqtisadi-ticarəti dövriyyənin yüksəldilməsi, ticarətin asanlaşdırılması, rəqəmsal infrastrukturaların qurulması, bank, maliyyə və s. sahələrdə iradəli addımlar atmaqdadır. Rəsmi Astana və Bakı TDT-nin Zirvə sammitlərindən, eləcə də Qarabağ Bəyannaməsindən irəli gələn

